

Sygn. akt II PK 108/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gersdorf (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa M. P. przeciwko Zespołowi Szkół Ponadgimnazjalnych [...] o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 stycznia 2014 r., skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Z. z dnia 22 stycznia 2013 r.,

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego Sądowi Okręgowemu.

UZASADNIENIE

Powódka domagała się uznania za bezskuteczne wypowiedzenia stosunku pracy. Wyrokiem z 6 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy w N. oddalił powództwo.

Sąd ustalił, że powódka pracowała w pozwanym Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych [...] na stanowisku nauczyciela od 1 września 2000 r. Podczas zatrudnienia powódka uzyskiwała kolejne stopnie awansu zawodowego, począwszy od nauczyciela stażysty, poprzez stopień nauczyciela kontraktowego, po stopień nauczyciela mianowanego, który posiada od 24 kwietnia 2004 r. Dnia 19 kwietnia 2012 r. powódka złożyła do dyrektora pozwanego wnioski o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia. Do wniosku dołączyła oświadczenie lekarskie stwierdzające istnienie wskazań medycznych do udzielenia urlopu. Dyrektor pozwanego złożył do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy odwołanie od orzeczenia lekarskiego stwierdzającego istnienie wskazań medycznych do udzielenia urlopu. Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy potwierdził istnienie wskazań medycznych do udzielenia powódce urlopu dla podratowania zdrowia. Ponieważ do 21 maja 2012 r. powódka świadczyła pracę, pismem z 23 maja 2012 r. ponowiła wniosek o udzielenie urlopu dla podratowania zdrowia, ostatecznie na okres od 24 maja 2012 r. do 23 maja 2013 r. Dyrektor wniosek powódki uwzględnił.

W maju 2012 r. dyrektor pozwanego wypowiedział wielu nauczycielom szkoły stosunki pracy z przyczyn określonych w art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela. Wypowiedzenia otrzymali w szczególności nauczyciele: [...]. Od dokonanych wypowiedzeń nauczyciele wnieśli odwołania do Sądu Pracy w N. i ich sprawy są w toku lub już prawomocnie się zakończyły.

Decyzję o wypowiedzeniu stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 KN. dyrektor pozwanego podjął także w stosunku do powódki. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano brak etatu w związku ze zmianami w organizacji roku szkolnego 2012/2013.

Sąd Rejonowy, z powołaniem się na uchwałę Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006 r., I PZP 4/06, stwierdził, że udzielenie powódce urlopu dla poratowania zdrowia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. W związku z tym, stwierdzono, że konieczne było ustalenie przez Sąd, czy wypowiedzenie powódce stosunku pracy było uzasadnione w świetle art. 20 ust 1 pkt 2 Karty Nauczyciela.

W ocenie Sądu Rejonowego były podstawy do rozwiązania stosunku pracy. Z arkusza organizacyjnego szkoły na rok 2012/2013 wynika, że od 1 września 2012 r. pozwany nie realizuje godzin z przedmiotów z zakresu hotelarstwa i godzin

praktycznej nauki zawodu z zakresu ogrodnictwa, które to do tej pory realizowała powódka, przez co dalsze jej zatrudnianie w pełnym wymiarze stało się niemożliwe w rozumieniu art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela. Podkreślono także, że z uwagi na rzeczowe przedstawienie przez dyrektora motywów decyzji o przyznaniu godzin wychowawstwa w internacie grupie nauczycieli w celu uzupełnienia ich pensum dydaktycznego, brak jest podstaw do uznania, że nie przyznając powódce pełnego pensum dydaktycznego w formie godzin wychowawstwa w internacie, pozwany naruszył wobec powódki obiektywne kryteria doboru pracownika do wypowiedzenia stosunku pracy.

Apelacje od wyroku złożyła powódka. Zarzuciła naruszenie art. 73 ust. 1 Karty Nauczyciela, art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 8 k.p. w związku z art. 300 k.p. i art. 73.1 Karty Nauczyciela.

Sąd Okręgowy wyrokiem z 22 stycznia 2013 r. zmienił zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że przywrócił powódkę do pracy na poprzednich warunkach.

W uzasadnieniu orzeczenia stwierdzono przede wszystkim, że stosunek pracy nauczyciela, któremu udzielono urlop dla poratowania zdrowia podlega ochronie z mocy art. 73 ust. 1 Karty Nauczyciela i wypowiedzenie stosunku pracy nauczycielowi uprawnionemu do urlopu dla poratowania zdrowia w czasie jego wypowiedzenia nieobecności w pracy jest sprzeczne z prawem, nie ze względu na treść art. 41 k.p., a z uwagi na treść art. 73 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wniósł pozwany. Zarzucono naruszenie: 1) art. 73 Karty Nauczyciela przez przyjęcie, że nauczyciel korzystający z urlopu dla poratowania zdrowia objęty jest bezwzględną ochroną trwałości stosunku pracy i nie można, przy zaistnieniu przesłanek z art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela wypowiedzieć stosunku pracy na tej podstawie, 2) art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, przez uznanie, iż zastosowanie tego przepisu w stosunku do powódki było wyłączone z uwagi na korzystanie przez nią z urlopu dla poratowania zdrowia.

Wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji w całości i oddalenie apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego z 6 listopada 2012 r. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji w całości i

przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się mieć uzasadnione podstawy.

Zasadne okazały się zarzuty naruszenia przepisów art. 73 oraz 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela (dalej KN).

W pierwszym rzędzie należy stwierdzić, że w zaskarżonym wyroku Sąd Okręgowy nie kwestionował ustalonego stanu faktycznego w zakresie przesłanek rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy określonych w przepisie art. 20 ust. 1 pkt 2 KN. Sąd ten przyjął, że z samego art. 73 KN wynika ochrona trwałości stosunku pracy nauczyciela, co uniemożliwia wypowiedzenie stosunku pracy w okresie korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia.

Problem powyższy wywoływał w przeszłości podstawowe wątpliwości i kontrowersje. Zostały one rozstrzygnięte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2013 r., I PZP 1/13, (LEX nr 1348188). Zauważyć w tym miejscu należy, że uchwała powyższa została podjęta po wydaniu zaskarżonego wyroku, jak i przed wniesieniem skargi kasacyjnej. W uchwale tej rozstrzygnięto, że „Złożenie przez nauczyciela wniosku o udzielenie urlopu na podstawie art. 73 KN lub korzystanie z takiego urlopu nie stanowi przeszkody do rozwiązania z nim stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 tej ustawy”.

W uzasadnieniu uchwały przyjęto, że cel regulacji art. 20 KN jest taki sam jak ustawy o tzw. zwolnieniach grupowych, która uchyla ochronę trwałości stosunku pracy z art. 41 k.p. Należy zgodzić się z tym, że art. 20 KN jest szczególnym i odrębnym od kodeksowego unormowaniem stosowanym wobec wszystkich nauczycieli, pozwalającym na dostosowanie stanu zatrudnienia do aktualnego rozmiaru zadań szkoły przez dopuszczalność rozwiązania stosunków pracy w zamian za rekompensatę za utratę pracy w postaci odprawy, czy przeniesienia w stan nieczynny z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Już wcześniej Sąd Najwyższy przyjmował, że art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2 KN nie może niweczyć lub ograniczać kompetencji dyrektora szkoły do rozwiązania każdego nauczycielskiego

stosunku pracy, przy zachowaniu procedur i wymagań określonych wyłącznie w tych przepisach, co przekreśla dopuszczalność posiłkowego stosowania przepisów Kodeksu pracy, w tym jego art. 41 (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 listopada 2008 r., I PK 79/08 (OSNP 2010, nr 9-10, poz. 111).

Tak więc zasadny jest pogląd o wyczerpującym charakterze uregulowania art. 20 KN. Nie rozwiązuje to jednak wszystkich wątpliwości związanych z relacją pomiędzy przepisem art. 20 ust. pkt 2 i 73 KN (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II PK 215/12 (Monitor Prawa Pracy 2013, nr 12, s. 653-654).

Podzielając poglądy wyrażone w powołanej wyżej uchwale, jak i wyroku oraz ich argumentację należy stwierdzić, że urlop dla poratowania zdrowia udzielany jest nie tylko w interesie nauczyciela ale i zatrudniającej go szkoły. Ponadto przyjęcie, że z art. 73 ust. 1 KN wynika zakaz rozwiązania stosunku pracy prowadziłoby do przedłużenia trwania stosunku pracy nie tylko w czasie urlopu dla poratowania zdrowia, ale i w dalszym okresie. Nie można także wykluczyć, że przyznanie ochrony mogłoby wymusić na pracodawcy konieczność zwolnienia innego nauczyciela, co przekreślałoby zastosowanie obiektywnego kryterium wyboru do zwolnienia z pracy (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r., I PZP 4/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 89). Zgodzić się więc należy z tym, że także względy aksjologiczne przemawiają za tym, że prawo podmiotowe nauczyciela nie może być chronione w takim stopniu, aby wymuszać na pracodawcy dalsze zatrudnienie mimo braku takiej potrzeby oraz ponoszenia z tego tytułu nieuzasadnionych kosztów.

Na podstawie powyższego należy więc przyjąć, że prawo nauczyciela do urlopu dla poratowania zdrowia nie może uniemożliwiać dyrektorowi szkoły dostosowania stanu zatrudnienia do aktualnych potrzeb wynikających z rozmiaru zadań szkoły.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji wyroku.